

Seminarul internațional de Studii Istorice „De la Roma la a treia Romă”- Roma, 19-21 aprilie 2007

Oana – Andreia Sâmbrian – Toma

Din 1981 Universitatea „La Sapienza” din Roma organizează anual, cu sprijinul Consiliului Național al Cercetării din Italia, seminarul internațional de studii istorice „De la Roma la cea de-a treia Romă”, prilejuit de aniversarea fondării orașului. În 1986 s-a alăturat în calitate de co-organizator oficial Academia de Științe a U.R.S.S. (în prezent Academia de Științe a Rusiei). La precedentele seminarii, desfășurate la Roma, Moscova și Istanbul au participat cercetători din Austria, Bulgaria, Croația, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Liban, Polonia, România, Rusia, Serbia, Spania, Tunisia, Turcia, Ungaria și Vatican.

Scopul esențial al seminariilor este studiul principalelor momente ale istoriei în care, plecându-se de la idea de Roma, s-a trecut peste specificul etnic și statal al popoarelor europene. Sunt puse în evidență rădăcinile instrumentelor politice, juridice și religioase în lupta contra rasismului și a naționalismului.

Cel de-al XXVII-lea seminar a avut loc în zilele de 19-21 aprilie 2007 la Roma, în Campidoglio, când s-au împlinit 2760 de ani de la fondarea orașului. Tema abordată a fost „*Poporul în istorie și drept. De la Roma, la Constantinopol, la Moscova*”, articulată în trei secțiuni: I. Urbs, II. Res publica, III. Populus Dei; ședința de închidere fiind dedicată bicentenarului nașterii eroului italian Giuseppe Garibaldi. Au prezentat comunicări istorici, juriști și teologi din Bulgaria, Franța, Grecia, Italia, România, Rusia și Turcia.

Din România au participat Dan Berindei, vicepreședintele Academiei Române și Prof. Univ. Dr. Teodor Sâmbrian de la Universitatea din Craiova. Ședința de deschidere s-a desfășurat în prima parte a zilei de 19 aprilie în aula Iulius Caesar din Campidoglio. După salutul prezentat în numele primarului Romei, domnul Walter Veltroni, de către asesorul Jean-Leonard Touadi, au rostit alocuțiuni Andrei N. Sacharov, Directorul Institutului de Istorie Rusă al Academiei de Științe a Rusiei; Andrea di Porto, Directorul Departamentului „Identitate Culturală” din cadrul Consiliului Național al Cercetării și Romano Cipollini, Președintele Comisiei pentru cercetare științifică al Universității „La Sapienza” din Roma, iar Robert Turcan, profesor la Académie des Inscriptions et Belle-Lettres din Paris a prezentat comunicarea „*Imperiul și Genius Populi Romani*”.

În încheierea ședinței a fost celebrată aniversarea a 2500 de ani de la jurământul plebei pe Muntele Sacru prin comunicarea prezentată pe această temă de Feliciano Serrao, Director onorific al Cursului de înaltă formare în dreptul roman din cadrul Universității „La Sapienza”, urmată de intervenția lui Mario Mazza, Președintele Institutului Național de Studii Romane.

La secțiunea Urbs, în ședința desfășurată în după-amiaza de 19 aprilie, sub președinția lui Eugenio la Rocca, Suprintendent al Bunurilor Culturale ale orașului Roma, au prezentat comunicări: Francesco Sini, de la Universitatea din Sassari: „*Urbs: concept și implicații normative în jurisprudență*”; Attilio Mastrocinque de la Universitatea din Verona: „*Urbs și azilul*”; Gianfranco Giraudo de la Univeristatea din Venezia: „*Moscova, a treia Romă și orașele*”; Vincenzo Poggi, de la Institutul Pontifical din Roma: „*O a treia Romă în Persia?*”; Teodor Sâmbrian de la Universitatea din Craiova: „*Roma în conștiința românilor (sec. XVII-XVIII)*”; Vladislav Zypin de la Academia Teologică din Moscova: „*Orașul în canoanele Bisericii Ortodoxe*”; Maria Pia Baccari de la Univeristatea Liberă: „*Maria Ss. Assunta*” din Roma, „*De la urbs la comuniunea popoarelor*”.

Ședința consacrată secțiunii *Res publica* s-a desfășurat în prima parte a zilei de 20 aprilie, sub președinția lui Roberto Antonelli, Decanul Facultății de Științe Umaniste al Universității „La Sapienza” din Roma. Au prezentat comunicări: Giovanni Lobrano, de la Universitatea din Sassari, *Res publica în jurisprudență*; Antonio Carile de la Universitatea din Bologna, *Democrația la Constantinopol noua Romă*; Constantinos Pitsakis, de la Universitatea Tracia din Komatini: „*Politeia în dreptul greco-roman*”; V.V. Fomin, de la Academia de Științe a Rusiei din Moscova: „*Poporul și puterea în epoca formării statului în Orientul slav*”; Giovanni Maniscalco Basile, de la Universitatea „Roma Tre”: „*Popor și Țară*”; Silvia Ronchey, de la Universitatea din Siena: „*Continuitatea geopolitică a Imperiului Roman*”, Ilber Ortaylı, de la Universitatea „Galatasaray” din Istanbul: „*Conceptul populus-reaça în Imperiul Otoman*”; Laurent Reverso, de la Universitatea „Francois Rabelais” din Tours: „*Suveranitatea poporului în Bodin*”.

În după-amiaza zilei de 20 aprilie, în ședința consacrată secțiunii *Populus Dei* și desfășurată sub președinția lui Sergio Zincone, profesor la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității „La Sapienza” din Roma, au prezentat comunicări. Elena Tassi, de la Universitatea „La Sapienza” din Roma: „*Jupiter, auspicia populi, imperium*”; Alba Maria Orselli, de la Universitatea din Bologna: „*Plebs Dei și populus orașului la episcopii din Antichitatea târzie*”; Ottorino Pasquato, de la Universitatea Pontificală Salesiana din Roma: „*Poporul lui Dumnezeu la Constantinopol (sec. IV-V)*”; Cesare Alzati, de la Universitatea Catholică „Sacro Cuore” din Milano: „*Clerus și populus în culegerea de jurisdicție ecleziastică (sec. VI-VII)*”; Ivan Biliarsky, de la Academia de Științe a Bulgariei din Sofia: „*Poporul ales și ideile de stat și putere în Bulgaria evului mediu timpuriu*”; Raffele Coppola și Carmela Ventrella Mancini, de la Universitatea din Bari: „*Identitate și popor creștin în tradiție*”.

Sâmbătă, 21 aprilie, sub președinția lui Mauro Ferri, Președintele emerit al Curții Constituționale a Italiei, a avut loc ședința de închidere consacrată bicentenarului nașterii lui Giuseppe Garibaldi. Au prezentat comunicări: Romano Ugolini, Vicepreședintele Institutului pentru Istoria Risorgimentului Italian: „*Garibaldi și poporul roman*”; Dan Berindei, Vicepreședintele Academiei Române: „*Garibaldi și românii*”; Francesco Guida de la Universitatea „Roma Tre”: „*Garibaldi și Grecia*”; Vladislav Grosul, de la Academia de Științe a Rusiei din Moscova: „*Garibaldi și Rusia*”; Anna Modigliani, de la Universitatea Tusciei din Viterbo: „*Poporul roman în gândirea și activitatea tribunului Coladi Rienzo*”.

Concluziile celui de al XXVII-lea Seminar internațional de Studii istorice „De la Roma la cea de-a treia Romă”, au fost prezentate de cei doi coordonatori ai seminarului, ilustre personalități ale Universității „La Sapienza” din Roma, Pierangelo Catalano, profesor de drept roman și Paolo Siniscalco, profesor emerit de istoria creștinismului.